

JAHONDA MASOFAVIY TA'LIMNING RIVOJLANISHI

Termiz iqtisodiyot va servis universiteti

Pedagogika va psixologiya yo'nalishi

3-kurs talabasi

Ro'ziboyeva Sevinch Akmal qizi

Annotatsiya: Maqolada masofaviy ta'limning rivojlanishi ta'lim tizimida tub paradigmalar o'zgarishini keltirib chiqarganini, uni jamiyatning barcha qatlamlari uchun ta'lim olish imkoniyatlarini kengaytiruvchi asosiy mexanizmlardan biriga aylantirganini asoslab beradi.

Kalit so'zlar: masofaviy ta'lim, qatlamlari, ta'lim olish, asosiy mexanizmlari.

Kirish: Masofadan o'rganish turli xil afzalliklarga ega bo'lsa-da, ba'zi kamchiliklarga ega. Shunday qilib, masofaviy ta'limga vaqt va kuch sarflashga qaror qilishdan oldin ularning ijobiy va salbiy tomonlarini ko'rib chiqish muhimdir.

Masofaviy ta'limning afzalliklari:

- Masofaviy kurslar moslashuvchan jadvallar bilan ishlab chiqilgan, shuning uchun siz yarim kunlik yoki to'liq kunlik fakultet sifatida ishlayotganingizda o'z darajangizni davom ettirishingiz mumkin.
- Cheklangan geografiya haqida tashvishlanishingiz shart emas, chunki siz butun dunyo bo'ylab kurs provayderlarini tanlashingiz mumkin
- Ko'pgina masofaviy ta'lim dasturlari oddiy kurslarga qaraganda arzonroq va ba'zilari hatto bepul
- Provayderlar Garvard, Stenford, MIT va boshqalar kabi nufuzli universitetlardir
- Masofaviy ta'lim kurslari har bir sohaga qarab farq qiladi, siz o'zingiz xohlagan mutaxassislikka deyarli kirishingiz mumkin.

Masofaviy ta'limning kamchiliklari:

- Masofaviy kurslar moslashuvchan jadvallar bilan ishlab chiqilgan, shuning uchun siz yarim kunlik yoki to'liq kunlik fakultet sifatida ishlayotganingizda o'z darajangizni davom ettirishingiz mumkin.

- Cheklangan geografiya haqida tashvishlanishingiz shart emas, chunki siz butun dunyo bo'ylab kurs provayderlarini tanlashingiz mumkin
- Ko'pgina masofaviy ta'lim dasturlari oddiy kurslarga qaraganda arzonroq va ba'zilar hatto bepul
- Provayderlar Garvard, Stenford, MIT va boshqalar kabi nufuzli universitetlardir
- Siz kampusdagi ko'plab tadbirlarni va kampus hayotini o'tkazib yuborishingiz mumkin.

Masofaviy ta'lim turi nima?

Universitetlar veb-saytlari va ko'plab onlayn o'quv platformalarida mavjud bo'lgan masofaviy ta'limning eng mashhur shakllari.

Sirtqi darslar. Sirtqi kurslar masofaviy ta'limning eng dastlabki shakli edi. Talabalar o'quv materiallarini pochta orqali olishadi va ma'lum vaqt ichida pochta orqali topshiriqlarni yuborishadi, so'ngra fikr-mulohaza va baholarni olish uchun tugagan topshiriqlarni qaytarishadi.

Sirtqi darslarning mashhur namunalaridan biri bu Arizona universiteti bo'lib, u erda siz buxgalteriya hisobi, siyosatshunoslik va yozish kabi yo'nalishlarda mavjud bo'lgan bir qator kredit va kreditsiz kollej va o'rta maktab kurslariga kirishingiz mumkin.

Gibrid kurslar

Gibrid ta'lim - bu shaxsan va onlayn ta'limning kombinatsiyasi, boshqacha aytganda, gibrid ta'lim. Ushbu ta'lim shakli amaliy mashg'ulotlar, o'zaro aloqalar va tengdoshlaringiz bilan hamkorlik qilish, shuningdek, laboratoriya va ma'ruzalar uchun o'qituvchilardan yordam olish nuqtai nazaridan onlayn ta'limdan ustundir. Masofaviy ta'limning asosiy yo'nalishlari sifatida onlayn ta'lim, virtual laboratoriyalar va sun'iy intellektga asoslangan adaptive o'qitish tizimlari tahlil qilingan. Rivojlangan davlatlar tajribasi, xususan, AQSH, Buyuk Britaniya, Koreya, Xitoy va Yevropa Ittifoqi yo'nalishlarida masofaviy ta'limning infratuzilmasi, daromad modeli, davlat siyosati va ta'lim sifatini boshqarish mexanizmlari yoritilgan.

So'ngi yillarda masofaviy ta'lim "MOOC(Massive Open Online Courses)formatida o'zining global ko'rinishini yanada kengaytirdi.Dunyoning nufuzli universitetlar Coursera,Udacity kabi platformalar orqali har xil yo'nalishlaridagi kurslarini butun dunyodagi millionlab talabalar e'tiboriga havola eta boshlashdi.Ushbu kurslar nafaqat bepul yoki nisbatan arzon narxlarda taklif etilishi,balki talabalarga moslashuvchan jadval va interaktiv dars materiallari taqdim qilishi bilan ham ahamiyatli bo'ladi.Masofaviy ta'limning paydo bo'lishi va rivoji nafaqat ta'lim sohasiga,balki umuman inson faoliyatning turli jabhalariga ham jiddiy ta'sir ko'rsatdi.Konstruktivistik yondashuvlar,talabalarni faol o'rganishga undaydi,muammolarni hal qilish vazifalarini va guruh loyihalarini masofaviy ta'lim dasturlariga integratsiya qiladi,bu esa o'zlashtirishni oshiradi.Adaptiv o'rganish platformalari shaxsiy ehtiyojlarning moslashtirilgan o'quv dasturlarini taqdim etadi,talabalarning o'quv uslublari va tempiga moslashish orqali 20%gacha natijalarni yaxshilaydi.

Masofaviy ta'limning rivojlanish bosqichlari:O'quvchilarga materiallar pochta orqali yuborilgan;test va topshiriqlar ham pochta orqali qaytarilga;Buyuk Biritaniya London universiteti 1858-yilda birinchi "external degree" tizimini joriy etgan. Internet orqali ta'lim:Onlayn kurslar;Virtual universitetlar;E-learning LMS tizimlari (Moodle,Blackboard)

Masofaviy ta'limning asosiy paradigmalari:

Ma'lumot bir tomonlama yuboriladi(pochta,radio);talaba faol sub'ekt sifatida o'rganiladi;onlayn diskussiyalar,interaktiv darslar paydo bo'ldi;o'quv jarayonini monitoring qiladi.Afzalliklari:Ta'limga kirish imkoniyati kengayadi,vaqt va manzil bo'yicha moslashuvchanlik,arzon va ommabop,shaxsiylashtirilgan o'quv yo'nalishi.Cheklovlari:Internet va texnologiya yetishmovchiligi,ta'lim sifatini monitoring qilish qiyin,pedagoglarning IT savodxonligi pastligi.Masofaviy ta'lim tizimining global paradigmalarini tubdan o'zgartirilmoqda.

Xulosa qilib aytganda masofaviy ta'limning kelajagi-aqlli ta'lim,virtuallashgan kampuslar,algoritmik mentorlash va shaxsiylashtirilgan o'qitishdir.

Foydalanilgan adabiyotlar

- 1.Anderson,T.,Elloumi,F.(2008).Theory and Practice of Online Learning.Alberta:AU Press.
- 2.UNESCO(2021).The Future of Learning:Education in a Post-Pendemic World.Paris:UNESCO Report.
- 3.OECD(2020).Education at a Glance:Digital Learning Indicators.Paris:OECD Publishing.
- 4.Keegan,D.(1996).Foundations of Distance Education.London:Routledge.